

Asia: VN/19859/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (todistus negatiivisesta testituloksesta)

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Hallituksen esitys luo edellytykset normaaliin kanssakäymiseen Ruotsin ja Norjan kanssa, kun maahantulorajoitukset poistuvat. Lapin näkökulmasta tällä turvataan rajat ylittävä työmatkaliikenne, mahdollistetaan kaupankäynti ja elinkeinoelämään liittyvä yhteistyö sekä alueella asuvien ihmisten arjen sujuvuus. Elinkeinoelämän ja alueella asuvien ihmisten näkökulmasta tältä osin hallituksen esitystä voidaan pitää erittäin hyvänä.

Matkailun näkökulmasta rajoitusten asteittainen purkaminen on oikeansuuntainen toimenpide ja tältä osin hallituksen esityksen voidaan nähdä sisältävän valon häivähdyksen. Esityksen myötä Lappiin saadaan kansainvälisiä matkailijoita ja näin yrityksille voidaan osoittaa jonkinlainen näkymä liiketoiminnan jatkuvuudelle, mutta esityksellä ei pelasteta Lapin talvisesonkia.

Alueen matkailuyritysten arvioiden mukaan, hallituksen esityksen mukaisilla toimenpiteillä voidaan päästä enintään 50 %:iin normaalista matkailijamäärästä ja matkailutulon uskotaan romahtavan.

Todellinen uhka on, että nyt esitetyllä ”Tule ja testaa”-periaatteilla Lappi menettää osan matkailualan yrityksistä, joilla muutoin olisi kannattavan yritystoiminnan edellytykset.

Kun matkailijamäärät ja matkailutulot jäävät vaatimattomiksi, sillä nähdään olevan suora vaikutus alueen työllisyyteen sekä aluetalouteen. Työttömien työnhakijoiden määrän ja lomautusten ennakoitaan lisääntyvän.

Lisäksi matkailuun liittyvien volyyymien ja matkailutulon raju pudotus tulevat heijastumaan myös muiden toimialojen työllisyyteen ja yrityksiin sekä kuntien talouteen.

Eryyisen haasteelliseksi koetaan ryhmämatkojen käytännön toteutukselle ehdoton edellytys toisesta koronatestistä 72 tunnin kuluttua maahan saapumisesta huomioiden, että hyvin tyypillinen kansainvälisten matkailijoiden matkan pituus on 2 – 4 yötä.

Myös ennakkotestauksen järjestämiseen lähtömaassa ja uudelleen testaukseen Suomessa voi liittyä erilaisia käytännön haasteita, jotka voivat vaikuttaa ihmisten matkustushalukkuuteen.

Myös raja-arvo 25 voidaan pitää erittäin tiukkana huomioiden, että monen valtion raja-arvo on jo nyt lähellä tuota kriittistä rajaa.

Kuljetusyrityksen tarkastusvelvoitetta koskevat huomiot ja mahdolliset ehdotukset?

Ennakkotestauksen järjestäminen lähtömaassa liittyy useissa maissa käytännön haasteita; pääseekö testiin ellei ole oireita tai ole sairas, onko testauskapasiteettia jne, missä aikataulussa testitulosaadaan jos lähtö on esim. lauantaina tai sunnuntaina. Onko 72h tuntia liian tiukka vaatimus, pitäisikö olla 5 vrk?

Matkustajaan kohdistuvat velvollisuudet: huomiot ja mahdolliset ehdotukset?

Ennakkotestauksen järjestäminen lähtömaassa liittyy useissa maissa käytännön haasteita; pääseekö testiin ellei ole oireita tai ole sairas, onko testauskapasiteettia jne, missä aikataulussa testitulosaadaan jos lähtö on esim. lauantaina tai sunnuntaina.

Miten "karanteeninomaiset olosuhteet" määritellään ja mitä se tarkoittaa?

Testaus Suomessa olisi tehokkainta järjestää lentoasemilla tai tarkastuspisteissä. Jos testausta viedään hotelli/mökkikylätasolle, hajoavat matkustajavirrat niin ohuiksi, että tarvitaan laajasti resursseja sitä tekemään.

Kohdennetut kysymykset:

Kuljetusyhtiöt: Mitä vaikutuksia näette olevan ehdotetuilla velvoitteilla? Kuinka tarkastusvelvoite olisi parhaiten toteutettavissa? Mitä kustannuksia ehdotus mahdollisesti aiheuttaa? Muita huomioita?

-

Matkailu- ja ravintolapalveluala: Mitä vaikutuksia näette olevan ehdotetuilla matkustajaan kohdistuvilla velvoitteilla? Ovatko ehdotetut toimenpiteet riittäviä? Mahdollistavatko toimenpiteet riittävästi ulkomaan matkailijoiden saapumisen Suomeen ja matkailun terveysturvallisuuden?

Alueen matkailuyritysten arvioiden mukaan, hallituksen esityksen mukaisilla toimenpiteillä voidaan päästä enintään 50 %:iin normaalista matkailijamäärästä ja matkailutulon uskotaan romahtavan.

Todellinen uhka on, että nyt esitetyllä ”Tule ja testaa”- periaatteilla Lappi menettää osan matkailualan yrityksistä, joilla muutoin olisi kannattavan yritystoiminnan edellytykset.

Kun matkailijamäärät ja matkailutulot jäävät vaatimattomiksi, sillä nähdään olevan suora vaikutus alueen työllisyyteen sekä aluetalouteen. Työttömien työnhakijoiden määrän ja lomautusten ennakoitaan lisääntyvän.

Lisäksi matkailuun liittyvien volyymien ja matkailutulon raju pudotus tulevat heijastumaan myös muiden toimialojen työllisyyteen ja yrityksiin sekä kuntien talouteen.

Sisäministeriö: Mikä on ulkomaalaislain ja ehdotettujen säädösmuutosten välinen suhde, erityisesti liittyen matkustajan käännättämiseen? Mahdollistavatko ehdotetut toimenpiteet sen, että todistus negatiivisesta testitodistuksen mukanaolosta ja tarkastuksesta voidaan toteuttaa riittävällä tavalla?

-

Sosiaali- ja terveysministeriö: Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi ja terveyturvallisuuden lisäämiseksi matkailualalla? Ovatko toimenpide-ehdotukset riittäviä turvaamaan Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden? Miten mahdolliset jälkitoimet huolehditaan (valvonta/uusintatestaus)?

-

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Millä edellytyksillä Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä päätöksen maa/aluekohtaisesta kuljetusyritystä koskevasta tarkastusvelvollisuudesta?

-

Ylinampa Jaakko
Lapin ELY-keskus